

Το κλέφτικο τραγούδι έχει αποτελέσει από νωρίς αντικείμενο μελέτης, τόσο από την ιστορική όσο και από την φιλολογική άποψη. Πολλές είναι και οι λαογραφικές προσεγγίσεις, οι οποίες εστιάζουν κυρίως στο ποιητικό κείμενο. Αντίθετα, σχεδόν καθόλου δεν έχει συζητηθεί η μουσική του, με εξαίρεση την μονογραφία του μουσικολόγου Samuel Baud-Bovy, με τίτλο *Études sur la chanson cleftique* (έκδοση του 1958, από το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών), η οποία δυστυχώς παραμένει ακόμη αμετάφραστη.

Μουσικολογικά, το κλέφτικο ανήκει στις αυτοσχεδιαζόμενες φωνητικές εκφράσεις που ακολουθούν ελεύθερο ρυθμό, όπως και ο αμανές, και που προσφέρονται ιδιαίτερα για την επίδειξη φωνητικής δεξιοτεχνίας. Αυτός είναι ο λόγος που εντάσσονται στη δισκογραφία ήδη από τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, όταν τις ηχογραφήσεις πραγματοποιούν κινητά συνεργεία ηχογράφησης για λογαριασμό των πρώτων μεγάλων ευρωπαϊκών εταιριών, ενώ ηχογραφούνται και στην Αμερική, από μετανάστες τραγουδιστές. Με άλλα λόγια, το κλέφτικο αναγνωρίζεται ως είδος υψηλών μουσικών αξιώσεων και προδιαγραφών, γι' αυτό και δεν μπορεί να απουσιάζει από το ρεπερτόριο ενός καλού τραγουδιστή. Η μορφή και το συντακτικό του σηματοδοτούν ένα ελληνόφωνο μουσικό ιδίωμα με αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά, που διαφοροποιείται σημαντικά από ανάλογα είδη που καλλιεργούνται από άλλες εθνοπολιτισμικές οντότητες της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Τα τρία κλέφτικα που παρουσιάζονται σήμερα έχουν άμεση σχέση με το Μεσολόγγι και μάλιστα με όσα διαδραματίστηκαν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την Έξοδο. Κεντρικό πρόσωπο είναι ο Μάρκος Μπότσαρης, που έχει τραγουδηθεί όσο λίγοι ήρωες της Επανάστασης, και μάλιστα με πολλές ρυθμικές και μελωδικές παραλλαγές.

- «Θρήνος μεγάλος γίνεται» και «Τρεις στρατηγούς ξεκίνησαν»: Τα πασίγνωστα αυτά κλέφτικα αποδίδονται εδώ στην κλασική τους μορφή ως καθιστικά, ελεύθερου ρυθμού τραγούδια, με την προσθήκη οργανικού καλαματιανού. Δεσπάζει η δεξιοτεχνική και γεμάτη καλλωπισμούς φωνητική ερμηνεία.

- «Τούρκοι βαστάτε τ' άλογα»: Το τραγούδι παρουσιάζεται στη μετασχηματισμένη μορφή του αργού τσάμικου. Πρόκειται δηλαδή για χορευτική παραλλαγή του αρχικού καθιστικού τραγουδιού, κάτι που συνηθίζεται ιδιαίτερα στην περιοχή του Ξηρομέρου. Η φωνητική ερμηνεία παραμένει απαιτητικά δεξιοτεχνική, όμως το ρυθμικομελωδικό πεδίο του αργού τσάμικου είναι ιδανικό για να αναπτύξουν τη δεξιοτεχνία τους και τα υπόλοιπα όργανα, προεξάρχοντας του κλαρίνου. Επιπλέον το τσάμικο, ο κατ' εξοχήν ανδροπρεπής χορός της περιοχής, επιτρέπει την ενσωμάτωση του κλέφτικου τραγουδιού στην χορευτική έκφραση.

Γιώργος Κοκκώνης, Μουσικολόγος

Αφιέρωμα στο Κλέφτικο Τραγούδι

ΕΟΡΤΕΣ ΕΞΟΔΟΥ 2018

ΒΥΡΩΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

«Διεθνές Κέντρο Έρευνας & Μελέτης για τον Λόρδο Βύρωνα και τον Φιλελληνισμό»

«Βυρωνείο Κτήριον» 302 00 Πλάσταινα Μεσολόγγι

Τηλ.: 26310 26118, 26310 23174 - 6977 804076

e-mail: byronlib@gmail.com http://www.messolonghibyronsociety.gr

Ε. Βυρωνική Εταιρεία Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

Κυριακή 18 Μαρτίου 2018 • Ώρα 7:30 μ.μ.
Τρικούπείο Πολιτιστικό Κέντρο Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

Πρόσκληση

Η Βυρωνική Εταιρεία Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

σας προσκαλεί στην εκδήλωση

Αφιέρωμα στο Κλέφτικο Τραγούδι

που διοργανώνει στο πλαίσιο των Εορτών Εξόδου 2018

την Κυριακή 18 Μαρτίου 2018 και ώρα 7:30 μ.μ.

στο Τρικούπειο Πολιτιστικό Κέντρο Μεσολογγίου.

Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου.

Η παρουσία σας θα μας δώσει ιδιαίτερη τιμή και χαρά.

Με τιμή για το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος
Ροδάνθη Φλώρου

Η Γενική Γραμματέας
Έλενα Ζαβιτσανάκη

Πρόγραμμα

- Προλόγισμα από την Πρόεδρο της Βυρωνικής Εταιρείας, **Ροδάνθη Φλώρου**.
 - Ομιλία από τον Μεσολογγίτη Φιλόλογο, **Παναγιώτη Μανιώτη**, με θέμα:
«Το Κλέφτικο Τραγούδι και η Επανάσταση του '21»
 - Ο Σκηνοθέτης, **Νίκος Καραγέωργος**, Καλλιτεχνικός Διευθυντής του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Αργινίου, αποδίδει τα ποιήματα:
Ο Κατσαντώνης άρρωστος & Ο Καλόγηρος της Κλεισούρας, του Κώστα Κρυστάλλη και *Αθανάσης Διάκος (Άσμα Τέταρτον) & Αστραπόγιανος*, του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.
 - **«Τρία τραγούδια κλέφτικα»**
 - Θρήνος μεγάλος γίνεται
 - Τρεις στρατηγοί ξεκίνησαν
 - Τούρκοι βαστάτε τ' άλογαΕρμηνεύουν οι τελειόφοιτοι του Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου, **Μάριος Αναστασιάδης**, τραγούδι και βιολί, **Δημήτρης Αγγέλος**, κλαρίνο, **Νίκος Ντόκας**, κιθάρα, **Γιάννης Κάρωμας**, ντέφι.
- Επιμέλεια: **Γιώργος Κοκκώνης**, Μουσικολόγος